

MODERNÍ UČEBNICE A TESTOVÉ OTÁZKY

AUTOŠKOLA

2024

- **Nejaktuálnější testové otázky**
- Předpisy o provozu vozidel
- Bodová hodnota otázek
- Pravidla silničního provozu
- Dopravní značky s komentářem
- Teorie a zásady bezpečné jízdy
- Kontrola a údržba vozidla a skútru
- Zdravotnická příprava

**AKTUALIZACE
K 10. 1. 2024**

ANIMACE A VIDEO, ZÁKONY
A VYHLÁŠKY, PŘÍPADNĚ AKTUALIZACE
ZDARMA KE STAŽENÍ NA WWW.GRADA.CZ

Václav Minář

Autoškola 2024

Moderní učebnice a testové otázky

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

obchod@grada.cz, www.grada.cz

tel.: +420 234 264 401

jako svou 9180. publikaci

Odpovědná redaktorka Věra Slavíková

Sazba Jan Šístek

Fotografie na obálce archiv firmy ŠKODA AUTO a.s.

Fotografie v knize autor, Ministerstvo dopravy ČR

Soubory ke stažení k této publikaci uvedené na www.grada.cz

poskytl BESIP (www.ibesip.cz), dopravní portál Zákruta (www.zakruta.cz) a www.BOZP.cz

ve spolupráci s www.driving.cz a profikomiks.cz

Počet stran 360

První vydání, Praha 2024

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod a.s.

© Grada Publishing, a.s., 2024

Cover Design © Grada Publishing, a.s., 2024

Podklady pro tuto publikaci poskytlo Ministerstvo dopravy ČR

Soubor fotografií a obrazových vyobrazení je obsažen ve Věstníku dopravy, znění k datu 10. 1. 2024

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou bez souhlasu nositele práv zakázány.

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

ISBN 978-80-271-7194-1 (ePub)

ISBN 978-80-271-7193-4 (pdf)

ISBN 978-80-271-5284-1 (print)

Obsah

■	Úvod	6
■	Jak pracovat s knihou	6
■	Novela silničního zákona 2024	8
■	1 Kontrola a údržba vozidla	9
	1.1 Detailní kontrola vozidla	9
	1.1.1 Vozidlo	9
	1.1.2 Motorový prostor	12
	1.2 Rychlá kontrola vozidla před každou jízdou	15
	1.3 Řešení běžných problémů	16
	1.3.1 Výměna poškozeného kola	16
	1.3.2 Výměna žárovky	19
	1.3.3 Výměna pojistky	20
	1.3.4 Instalace tažného oka	20
	1.3.5 Nouzové startování	21
	1.4 Kontrola a údržba skútru	22
	1.4.1 Popis ovládacích prvků	23
	1.4.2 Údržba skútru	23
	1.4.3 Povinná výbava	25
	1.4.4 Ochrana před krádeží	25
■	2 Seznámení se s vozidlem a základní úkony	26
	2.1 Seznámení se s vozidlem	26
	2.1.1 Ovládací prvky vozidla	26
	2.2 Úkony a dovednosti, nezbytné před zahájením jízdy	35
	2.2.1 Nastupování a vystupování z vozidla	35
	2.2.2 Správná poloha za volantem	35
	2.2.3 Bezpečnostní pás	36
	2.2.4 Parkovací brzda	36
	2.2.5 Startování motoru	36
	2.2.6 Zpětná zrcátka	37
	2.2.7 Ovládání volantu	37
	2.2.8 Řazení převodových stupňů	38
	2.3 Základní jízdní úkony	41
	2.3.1 Rozjezd	41
	2.3.2 Rozjezd do svahu	42
	2.3.3 Jízda	42
	2.3.4 Zpomalení a zastavení	43
	2.3.5 Couvání	43
	2.3.6 Jízda s automatickou (samočinnou) převodovkou	44
	2.3.7 Jízda s elektromobilem	45

3	Zásady bezpečné jízdy	47
3.1	Předpoklady a podmínky bezpečné jízdy	47
3.1.1	Dobrá stav vozidla	47
3.1.2	Stav a povaha řidiče	48
3.1.3	Způsob jízdy	49
3.1.4	Počasí a denní doba	50
3.2	Jízda na různých typech pozemních komunikací	53
3.2.1	Město	53
3.2.2	Menší obec	53
3.2.3	Dálnice a silnice pro motorová vozidla	54
3.2.4	Silnice	55
3.3	Manévry, nezbytné při řízení vozidla	56
3.3.1	Parkování	56
3.3.2	Předjíždění	57
3.3.3	Jízda s přívěsem	57
3.4	Nebezpečné situace a jejich řešení	58
3.4.1	Základní pojmy	58
3.4.2	Nouzové brzdění	59
3.4.3	Úhybný manévr	60
3.4.4	Aquaplaning	61
3.4.5	Smyk	61
3.4.6	Řízená nehoda	63
3.4.7	Vozidla s právem přednostní jízdy	63
3.5	Jízda na skútru	64
3.5.1	Výbava a oblečení	64
3.5.2	Manipulace se skútre	65
3.5.3	Nácvik základních jízdních úkonů	66
3.5.4	Jízda v provozu	68
3.5.5	Psychologické aspekty jízdy na skútru	71
3.5.6	Nebezpečné situace a jejich řešení	72
4	Pravidla provozu na pozemních komunikacích	74
4.1	Zákon 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích	74
4.1.1	Vymezení základních pojmů	74
4.1.2	Povinnosti účastníků silničního provozu	75
4.1.3	Jízda po pozemních komunikacích	79
4.1.4	Jízda ve zvláštních případech	90
4.1.5	Zvláštní ustanovení pro provoz vozidel	92
4.1.6	Přeprava osob a nákladu	94
4.1.7	Zvláštní ustanovení pro chůzi a jízdu nemotorových vozidel	95
4.1.8	Úprava provozu na pozemních komunikacích	97
4.1.9	Řidičské oprávnění a řidičský průkaz	104
4.1.10	Registr řidičů a porušení povinností stanovených zákonem	112
4.2	Související předpisy	120
4.2.1	Zákon 56/2001 Sb. o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích	120
4.2.2	Vyhláška č. 82/2012 Sb. o provádění kontrol technického stavu vozidel a jízdních souprav v provozu na pozemních komunikacích (vyhláška o technických silničních kontrolách)	122
4.2.3	Vyhláška 343/2014 Sb. o registraci vozidel	123
4.2.4	Zákon 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla	123

4.3	Dopravní značky (vyhláška 294/2015 Sb.)	124
4.4	Řešení průjezdu křižovatkou	171
4.4.1	Přehled dopravních situací	171
4.4.2	Cvičné situace z pohledu řidiče	173
5	Zdravotnická příprava	174
6	Zkušební testové otázky	178
	Pravidla provozu (otázky 1.1–1.420)	179
	V testu je 10 otázek za 2 body, maximálně 20 bodů	
	Zásady bezpečné jízdy a ovládání vozidla (otázky 2.1–2.142)	238
	V testu jsou 4 otázky za 2 body, maximálně 8 bodů	
	Dopravní značky (otázky 3.1–3.212)	259
	V testu jsou 3 otázky za 1 bod, maximálně 3 body	
	Dopravní situace (otázky 4.1–4.112)	296
	V testu jsou 3 otázky za 4 body, maximálně 12 bodů	
	Podmínky provozu vozidel (otázky 5.1–5.55)	330
	V testu jsou 2 otázky za 1 bod, maximálně 2 body	
	Související předpisy (otázky 6.1–6.89)	337
	V testu jsou 2 otázky za 2 body, maximálně 4 body	
	Zdravotnická příprava (otázky 7.1–7.35)	349
	V testu je 1 otázka za 1 bod, maximálně 1 bod	
	Nezařazená otázka (otázka 8.1)	353
	V testu může být tato otázka za 1 bod, maximálně 1 bod	
	Ukázka zkušebního testu pro skupinu B	358
	Test obsahuje celkem 25 otázek, maximálně 50 bodů. Pro úspěšné absolvování zkoušky je nutné dosáhnout minimálně 43 bodů.	
	Ukázka záznamu o dopravní nehodě	360

Úvod

Kniha, kterou držíte v ruce, si klade za cíl co nejefektivnějším způsobem shrnout znalosti nezbytné pro získání řídičského oprávnění skupiny B a pro bezpečnou jízdu. Letošní vydání bylo přepracováno tak, aby bylo dosaženo přehlednější formy a informace obsažené v učebnici byly snadněji zapamatovatelné.

Kniha obsahuje veškeré informace, které potřebujete k získání řídičského oprávnění, v maximálně stručné a srozumitelné formě, doplněné názornými barevnými ilustracemi. Výklad míří přímo k věci, nic důležitého a podstatného vám neunikne. Cílem této knihy je především pomoci čtenářům, aby se rychle naučili vše, co potřebují nejen k získání řídičského oprávnění, ale především k tomu, aby mohli celý život jezdit po silnicích bezpečně a spolehlivě.

V první kapitole se seznámíme s vozidlem jako takovým a podíváme se pod jeho kapotu. Pomohou nám při tom přehledné ilustrace. Kapitola nás provede základní údržbou vozidla a naučí nás zvládnout ty nejzákladnější poruchy, které jsme schopni vyřešit svépomocí. V druhé kapitole poznáme všechny ovládací prvky běžně vybaveného vozidla, zvládneme správný posed, seřízení volantu a zpětných zrcátek, rozjezd a jízdu. Třetí kapitola nás pak provede zásadami bezpečné jízdy. Naučíme se, jaké vlivy ovlivňují bezpečnost naší jízdy (a tím i bezpečnost ostatních účastníků provozu), pochopíme specifika různých prostředí a situací, do kterých se budeme s vozidlem dostávat. Najdeme zde i části věnované jízdě na skútru.

Ve čtvrté kapitole probereme všechna pravidla provozu na pozemních komunikacích, jak vyplývají z příslušných zákonných norem. Kapitola je rozdělena do čtyř částí, první je věnována ustanovením zákona 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, další pak ostatním předpisům, třetí dopravním značkám a čtvrtá pak tomu, jak řešit průjezd křižovatkami různého typu.

Pátá kapitola nás velice názorně seznamuje s postupem při dopravní nehodě a se základy první pomoci. Poslední, šestá kapitola pak obsahuje kompletní testové otázky, které vám pomohou připravit se na závěrečnou zkoušku pro získání řídičského oprávnění.

Nedílnou součástí učebnice představují i soubory ke stažení, které dostanete k dispozici zdarma na webové stránce nakladatelství **Grada**, www.grada.cz (do pole pro vyhledávání zadejte „Autoškola 2024“, na stránce této knihy se pak podívejte do sekce „Ke stažení“.) Najdete zde kompletní znění zákona 361/2000 Sb. a dalších souvisejících předpisů v elektronické podobě. Dalším bonusem pak jsou v těchto souborech obsažené odkazy na instruktážní videa a animace, které názorně vysvětlují a doplňují klíčová témata pravidel provozu na pozemních komunikacích. Poskytl je Samostatné oddělení BESIP Ministerstva dopravy ČR (www.ibesip.cz), dopravní portál Zákruta (www.zakruta.cz) a Bezpečnost práce BOZP (www.BOZP.cz) ve spolupráci s www.driving.cz a profilomiks.cz.

Jak pracovat s knihou

První část knihy je věnována výkladu všech relevantních témat a slouží k průběžnému studiu. V druhé části knihy najdete kompletní sadu aktuálně platných testových otázek, jejichž znalost je nutná k získání řídičského oprávnění pro všechny skupiny (A, B, C, D, E, T). Pokud otázky nejsou označeny příslušnou skupinou, platí vždy pro skupinu B, případně v kombinaci s některými dalšími skupinami. Pokud je u číselného kódu uvedena skupina, případně skupiny, platí otázka jenom pro ně. Nemusíte se učit zbytečně otázky navíc.

Každá otázka uveřejněná ministerstvem dopravy ve Věstníku dopravy je podle vyhlášky č. 167/2002 Sb. zařazena do dané skupiny otázek s odpovídajícím počtem bodů za její správné zod-

povězení. Ve Věstníku dopravy ale rozřídění podle bodové hodnoty provedeno není. Pro přehlednost jsme je zde seřadili do příslušných skupin a rozlišili bodovou hodnotu otázek barevným hmatníkem. Bez ohledu na bodové hodnocení je ale důležité naučit se všechny otázky správně zodpovědět.

Závěrečná zkouška z předmětu Předpisy o provozu na pozemních komunikacích a zdravotnická příprava se od 1. července 2006 provádí výhradně formou elektronického testu (e-test). Vyplývá to z vyhlášky č. 298/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 167/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění zákona č. 478/2001 Sb. Tato vyhláška nabyla účinnosti dne 1. července 2006.

Testy obsahují pouze schválené zkušební otázky, které jsou zveřejněny ve Věstníku dopravy. Případně nově schvalované otázky budou v souladu se zákonem s předstihem zveřejňovány ve Věstníku dopravy. Elektronické testy představují moderní způsob zkoušení žadatelů o řídičská oprávnění. Po odborné stránce testy odpovídají náročnosti současného silničního provozu, přitom jsou uživatelsky srozumitelné, neobsahují dříve obávané „chytáky“ a „slovičkaření“.

Závěrečná zkouška se skládá z 25 otázek, každá otázka má pouze jednu správnou odpověď (ze tří uvedených). V některých otázkách je správná odpověď jedna ze dvou možností: „ANO – NE“. Jednotlivým otázkám je přiřazena konkrétní bodová hodnota. Maximální dosažitelný počet bodů je 50. Závěrečnou zkoušku pro získání řídičského oprávnění pro kteroukoli skupinu a podskupinu úspěšně absolvujete, pokud získáte **minimálně 43 bodů**.

10 otázek za 2 body	Pravidla provozu (zákon č. 361/2000 Sb. v § 1 až § 79)*
4 otázky za 2 body	Zásady bezpečné jízdy a ovládání vozidla
3 otázky za 1 bod	Dopravní značky (vyhláška č. 294/2015 Sb.)
3 otázky za 4 body	Dopravní situace (vyhláška č. 294/2015 Sb.)
2 otázky za 1 bod	Podmínky provozu vozidel (zákon č. 56/2001 Sb. a jeho prováděcí vyhlášky, např. č. 341/2014 Sb.)
2 otázky za 2 body	Související předpisy (zákon č. 361/2000 Sb.*, § 80 a výše; další zákony související s provozem na pozemních komunikacích, např. v zákoně č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích nebo zákon č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti)
1 otázka za 1 bod	Zdravotnická příprava
25 otázek za 50 bodů	Závěrečný zkušební test celkem, nutné je získat minimálně 43 bodů

*) Ve znění pozdějších předpisů.

Každý e-test je jedinečný. Neexistuje tedy třeba test č. 10, který by byl vždy stejný. Pokaždé se jedná o soubor otázek, náhodně vygenerovaných počítačem, při zachování výše uvedené struktury testu. Navíc může být správná odpověď uvedena pod jiným písmenem. Nelze tedy použít mnemotechniky typu „u této konkrétní otázky je správná odpověď pod písmenem b)“, příště může být správná odpověď pod jiným písmenem.

Může nastat situace, že na některé otázky při zkušebních testech nenarazíte, prostě vám je počítač do žádného nezařadí. Podle zákona schválnosti se s nimi setkáte až v závěrečném testu u zkoušek. Předjetí této situaci můžete postupným pročtením a vyzkoušením všech testových otázek, které právě držíte v ruce.

Testové otázky jsou při změnách zákona vyřazovány a nahrazovány jinými. Asi dvakrát ročně se v rámci aktualizace část otázek mění. Nové otázky a seznam těch vyřazených najdete ve Věstníku dopravy na stránkách Ministerstva dopravy ČR (www.mdcz.cz, resp. <https://etesty2.mdcz.cz/Vestnik>).

Testové otázky jsou aktualizovány k 10. 1. 2024.

Další nové testové otázky pro rok 2024, které budou průběžně zveřejňovány ministerstvem dopravy, naleznete na stránkách nakladatelství Grada (www.grada.cz, do vyhledávání zadejte „Autoškola 2024“ a na stránce knihy se podívejte do sekce „Ke stažení“).

Novela silničního zákona 2024

K datu 1. 1. 2024 vstoupily v platnost zásadní změny zákona o provozu na pozemních komunikacích (č. 361/2000 Sb.). Níže je uveden stručný přehled nejdůležitějších novinek. Bližší informace k daným tématům jsou k dispozici v kapitole věnované pravidlům provozu.

Při řízení není nutné mít u sebe řidičský průkaz ani osvědčení o registraci vozidla (§ 6)
S novelou silničního zákona odpadá povinnost mít při řízení fyzicky u sebe řidičský průkaz a osvědčení o registraci vozidla. Při silniční kontrole postačí prokázat svoji totožnost. **Povinnost disponovat platným řidičským oprávněním není touto změnou nijak dotčena!**

Rychlost na dálnici (§ 18)

Místní úpravou je možné zvýšit maximální povolenou rychlost na dálnici až na 150 km/h. **Nejedná se o plošné zvýšení maximální povolené rychlosti na dálnicích!**

Sdílená zóna (§ 39b)

Zákon nově zavádí tzv. sdílenou zónu. Ta je určena k užívání všem účastníkům provozu, kteří v této zóně musí dbát zvýšené ohleduplnosti vůči ostatním.

Přilba na jízdním kole (§ 58)

Osoba mladší 18 let, jedoucí i **přepřevovaná** na jízdním kole, musí použít ochrannou přilbu. Povinnost nasadit helmu se vztahuje tedy i na děti přepřevované v cyklistické sedačce.

Řízení od 17 let s mentorem (§ 83a)

Řidičské oprávnění skupiny B je možné nově získat již v 17 letech. Osobní automobil mohou 17letí řidiči řídit jen pod dohledem zkušeného řidiče, tzv. mentora.

Podezření na pozbytí zdravotní způsobilosti (§ 89b)

Má-li policista důvodné podezření, že není držitel řidičského oprávnění zdravotně způsobilý, oznámí jej příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

Školení začínajících řidičů a dopravně psychologický pohovor (§ 102f-h)

Na čerstvého držitele řidičského oprávnění se nově vztahují přísnější pravidla dvouleté zkušební lhůty. Pokud řidič v této lhůtě spáchá závažný přestupek, je povinen absolvovat psychologické pohovory a výukový program zaměřený na bezpečnost jízdy.

Bodový systém, zákaz činnosti a pokuty (§ 125c-d)

Bodový systém byl zcela přepracován a nově rozděluje přestupky do tří bodových kategorií – 6, 4 a 2 body. U závažných přestupků došlo ke zpřísnění sankcí, a to jak výše pokut, tak i délky doby zákazu činnosti.

Informování řidiče o změně v jeho bodovém hodnocení (§ 123b)

Na základě žádosti podané u obecního úřadu obce s rozšířenou působností bude řidič informován o každé změně v jeho bodovém hodnocení prostřednictvím datové schránky, SMS, či e-mailu.

1 Kontrola a údržba vozidla

1.1 Detailní kontrola vozidla

1.1.1 Vozidlo

Osvětlení vozidla

Kontrolujeme:

- ▶ Správnou funkci všech světel.
- ▶ Čistotu a neporušenost ploch osvětlení vozu.

Popis světel v přední a zadní části vozu

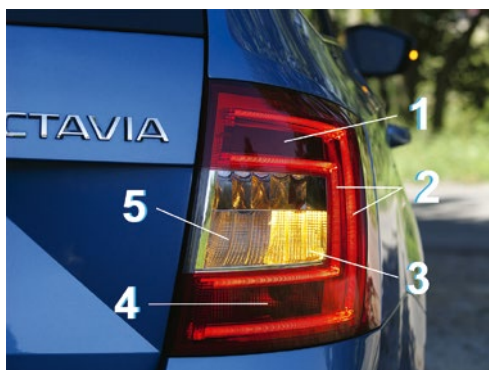
Vpředu:

- 1 Kombinované světlo potkávací a dálkové (lesklá plocha vpravo je pouze designový prvek).
- 2 Směrové světlo.
- 3 Kombinované světlo denního svícení a obrysového světla.
- 4 Mlhové světlo.

Vzadu:

- 1 Brzdové světlo (červené).
- 2 Koncové světlo (červené).
- 3 Směrové světlo (oranžové).
- 4 Zadní mlhové světlo (červené).
- 5 Couvací světlo (bílé světlo).

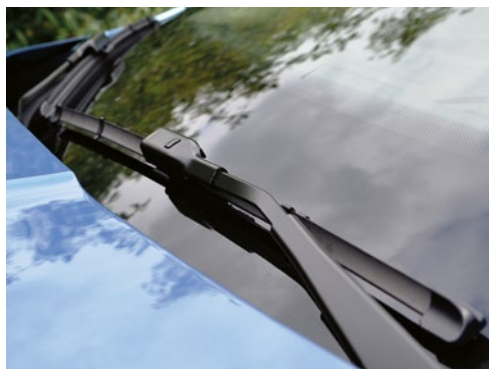

Každé vozidlo má uspořádání světlometů řešené jinak, včetně designových kombinací svítících elementů apod. – uveden je konkrétní příklad předních světlometů Bi-xenonových s LED a zadní skupinové svítilny s LED. Funkce jednotlivých prvků osvětlení je vysvětlena v kapitole Ovládací prvky vozidla.

Stěrače a ostřikovací kapalina

Kontrolujeme:

- ▶ Neporušenost ramínek a gumiček předních i zadního stěrače a jejich správné přilnutí k ploše skla.
- ▶ Hladký pohyb stěračů při stírání.
- ▶ Neporušenost, správnou funkci a čistotu trysek ostřikovačů.

Karoserie, zpětná zrcátka a prosklení

Kontrolujeme:

- 1 **Celkovou neporušenost karoserie.** Hledáme případné deformace karoserie. Některé deformace se mohou zdát nevýznamné, ale například při střetu s chodcem mu takto poškozené vozidlo způsobí mnohem výraznější poranění.
- 2 **Neporušenost a čistotu skel a zpětných zrcátek.** Zejména čistota prosklení a zpětných zrcátek je významným prvkem aktivní bezpečnosti.
- 3 **Upevnění registračních značek a termín STK.** Na zadní registrační značce najdeme známku osvědčující technickou kontrolu vozidla. Děrování na známce uvádí rok a měsíc, kdy bude nutné vůz přistavit na Stanici technické kontroly (STK) a na měření emisí. Od února 2017 je do spodního kruhového prolisu registrační značky vlepen ochranný prvek – holografická autodestruktivní samolepka.

Povinná výbava

Ve vozidle nesmí chybět:

- ▶ **Lékárnička odpovídající legislativě.**
- ▶ **Výstražný trojúhelník.**
- ▶ **Rezervní kolo, zvedák, klíč na matice či šrouby správného rozměru.** Neplatí pro vozidla, která jsou vybavena sadou pro nouzovou bezdemontážní opravu pneumatiky, vozidla se sjednanou nepřetržitou asistenční službou nebo vozidla vybavená pneumatikami, které umožňují nouzové dojetí i s poškozenou pneumatikou, a zároveň jsou vybavená indikací defektu.
- ▶ **Reflexní vesta.** Musí být povinně uložena v dosahu z místa řidiče!

K povinné výbavě je doporučeno přidat: nehodový formulář pro pojišťovnu, startovací kabely, tažné lano, ochranné rukavice, láhev destilované vody, kapalinu do ostříkovačů, sadu náhradních žárovek a pojistek, láhev odpovídajícího motorového oleje, škrabku na led, smetáček, běžné nářadí, textilii pro různé účely, vlhčené ubrusky.

Pneumatiky

Kontrolujeme:

- ▶ **Správnou hloubku drážek dezénu.** Minimální hodnoty jsou 1,6 mm pro letní vzorek, 4 mm pro zimní vzorek.
K rychlému určení slouží indikátory (TWI) na dně drážky, jež svou výškou určují minimální přijatelnou hloubku vzorku.
- ▶ **Zda na pneumatice nejsou boule a jiné deformace.**
- ▶ **Správný tlak vzduchu/směsi v pneumatikách.** Na štítku na dveřích, sloupku karoserie či na vnitřní straně krytu víčka nádrže zjistíme hodnoty správného tlaku huštění pneumatik. Na studených, jízdu nezahřátých pneumatikách, ověříme tlakoměrem (případně na kompresoru u čerpací stanice) tlak vzduchu v nich, a eventuálně podle potřeby upravíme na předepsanou hodnotu.

Disky

Kontrolujeme:

- ▶ **Zda nechýbí vyvažovací závaží.** Na disku bývá viditelná čistá plocha po odpadnutí závaží.
- ▶ **Zda není disk zdeformovaný a nemá viditelné trhliny.** Přehlédnuté poškození disku může mít za následek porušení vyváženosti kola, vibrace v řízení, vysoké namáhání částí podvozku, porušení směrové stability vozidla a v krajním případě selhání disku.
- ▶ **Zda na disku neulpěly velmi hrubé nečistoty.** Bláto, zmrzlý sníh apod.

Doklady k provozu vozidla

Kontrolujeme platnost dokladů a správnost údajů v nich uvedených:

- ▶ **Osvědčení o registraci vozidla (malý technický průkaz).**
Při řízení není nutné mít osvědčení o registraci vozidla u sebe za podmínky, že jsou údaje o vozidle evidovány v registru silničních vozidel ČR. Při silniční kontrole postačí prokázat svoji totožnost, např. občanským průkazem, či pasem.
- ▶ **Mezinárodní pojišťovací karta (zelená karta).**
Zrušení zelené karty pro vnitrostátní účely by mělo být realizováno po uplynutí šestiměsíčního přechodného období k 1. červenci 2024.

1.1.2 Motorový prostor

- ▶ Tahem za páku na levé stěně pod palubní deskou odemkneme kapotu. Odemčená kapota se nadzdvihne, je však zajištěna bezpečnostní pojistkou. Ve vzniklé mezeře mezi karoserií a kapotou nahmatáme zhruba uprostřed šířky víka páčku pojistky a kapotu odjistíme a zdviháme. Vzpěrou pak celé víko bezpečně zajistíme v otevřené poloze (některé vozy jsou vybaveny plynovou vzpěrou, která celý postup zjednodušuje).

1 – měrka pro kontrolu množství oleje v motoru, 2 – akumulátor, 3 – expanzní nádoba pro kontrolu množství chladicí kapaliny, 4 – víčko zásobníku oštrikovací kapaliny, 5 – vyrovnávací nádržka brzdové kapaliny

- ▶ Většina automobilů nás sama upozorní na termín pravidelné výměny motorového oleje a nutnost pravidelné servisní prohlídky. Pokud vozidlo není takto vybaveno, zjistíme informace v uživatelské příručce k vozidlu.
- ▶ Interval výměny provozních kapalin a komponent se odvozuje od toho, kolik kilometrů vozidlo najelo nebo kolik času uplynulo od poslední výměny.
- ▶ V odborném autoservisu nám případně doporučí, jaké úkony je třeba provést vzhledem k danému kilometrovému nájezdu či době, jež uplynula od poslední kontroly.
- ▶ Interval výměny provozních kapalin a komponent jsou stanovené zejména u motorového oleje, náplně automatické převodovky, chladicí kapaliny, brzdové kapaliny, zapalovacích svíček, komponent rozvodů, filtrů (kabinový, vzduchový...) apod.

Motorový olej

- ▶ Hladinu oleje kontrolujeme u vozidla stojícího na rovině, se studeným motorem. Pokud potřebujeme provést kontrolu v průběhu jízdy, pak necháme stát vozidlo na rovině a přibližně půl hodiny počkáme, než olej steče do olejové vany a je možné provést nezkruslené měření (v případě rychlé kontroly při jízdě stačí pět až patnáct minut).
- ▶ Vytáhneme měрку oleje.
- ▶ Otřeme její spodní část do sucha.
- ▶ Měrku opět zcela zasuneme do příslušného otvoru.
- ▶ Po vytažení odečteme hodnotu hladiny, která by se měla pohybovat mezi ryskami MIN a MAX.
- ▶ Pokud je hladina nedostatečná, zjistíme v návodu k automobilu správný typ oleje (např. 5W-40) a doplníme do nádržky, na jejímž víčku je symbol olejníčky. Olej a olejový filtr měníme podle typu vozidla po 10 až 15 000 a více ujetých kilometrech, podle doporučení výrobce vozu, nejlépe v odborném autoservisu.

Akumulátor

- ▶ Kontrolujeme neporušenost upevnění, čistotu a správnou konzervaci svorek a čistotu akumulátoru celkově.

Chladicí kapalina

- ▶ Na expanzní průsvitné nádobě **kontrolujeme úroveň hladiny chladicí kapaliny**. Úroveň chladicí kapaliny má být mezi ryskami MIN a MAX. V žádném případě nepřekračujeme rysku MAX. Při hodnotách nad ryskou by mohl v soustavě vzniknout neúměrně vysoký tlak.
- ▶ **Neotevíráme víčko expanzní nádobky, pokud je motor zahřátý!**
Jeli motor zahřátý na provozní teplotu, pohybuje se kapalina v chladicím systému motoru pod tlakem. Neopatrné otevření víčka expanzní nádobky způsobí prudký únik horkého média a může nám způsobit vážné popáleniny. Při malém poklesu hladiny chladicí kapaliny doléváme do systému destilovanou vodu. S každým dolitím destilovanou vodou však chladicí kapalinu ředíme v neprospěch mrazuvzdorné složky.
Interval výměny chladicí kapaliny je 2–3 roky.
- ▶ **Pokud dojde k přehřátí motoru, zastavíme, zapneme topení a ventilátor na maximum a necháme motor ve volnoběžných otáčkách vychladnout.**

Kapalina do ostřikovačů

- ▶ Kapalinu do ostřikovačů doplňujeme podle potřeby. Kontrolka u většiny automobilů nás upozorní na docházející kapalinu.
- ▶ S určitým předstihem před zimním obdobím začneme do systému dolévat zimní ostřikovací směs.

Brzdová kapalina

- ▶ **Hladinu brzdové kapaliny v nádržce udržujeme mezi ryskami MIN a MAX.**
Malý pokles hladiny v průběhu používání vozidla je normální, neboť kapalina vyrovnává prostor v potrubí způsobený úbytkem tloušťky brzdového obložení. V případě malých úbytků doplňujeme do systému typ brzdové kapaliny určený výrobcem (uvedený v návodu k vozidlu či na víčku nádržky). Velký úbytek signalizuje netěsnost soustavy a je nezbytné přistavit vůz na kontrolu.
- ▶ **Po dvou letech necháme brzdovou kapalinu v odborném servisu vyměnit.**
Brzdová kapalina váže vzdušnou vlhkost, s jejímž nárůstem v systému klesá hodnota bodu varu kapaliny.
- ▶ **Nízká hladina brzdové kapaliny** je signalizována nejčastěji blikáním sdružené kontrolky závady brzdového systému a zatažením ruční brzdy.

U vozidel, která jsou vybavena hydraulickým posilovačem řízení, či jejich konstrukce umožňuje kontrolu řemenu, přidáme i kapalinu posilovače řízení a klínového řemene.

Kapalina posilovače řízení

U některých typů vozidel kontrolujeme příležitostně i hladinu v nádržce kapaliny pro hydraulický posilovač řízení („servo“). V případě velkého úbytku kapaliny dochází k snížení účinku posilovače, v krajním případě i k jeho selhání.

Klínový řemen

Ve vozidlech se používají různé řemeny (např. klínový, drážkový, ozubený), slouží k přenášení točivého pohybu klikové hřídele na čerpadlo chladicího systému vozidla, alternátor a další příslušenství (např. kompresor). Aby řemen správně pracoval, musí být dobře napnutý. Při zatlačení na řemen mezi kladkami by měl vykazovat vůli max. 1 cm. V případě, že je vůle větší, nebo řemen po nastartování píská, po jeho obvodu se objevují praskliny, musíme řemen nechat vyměnit.

1.2 Rychlá kontrola vozidla před každou jízdou

Návyk rychlé prohlídky vozu před každou jízdou snižuje problémy při jízdě, či riziko nehody, způsobené možnou nesprávnou funkcí komponent vozu či jejich úplným selháním. Vůz stačí jen obejít, celá kontrola zabere pouze vteřiny.

Při letmé prohlídce se soustředíme na:

- ▶ **Pneumatiky.** Na pneumatikách nesmí být boule či jiné mechanické poškození.
- ▶ **Prosklení vozu a zpětná zrcátka.** Kontrolujeme neporušenost a čistotu.
- ▶ **Karoserii.** Kontrolujeme neporušenost (během doby, kdy byl vůz zaparkován, mohl být nabourán jiným vozem).
- ▶ **Osvětlení.** Kontrolujeme správnou funkci a čistotu osvětlení.
- ▶ **Prostor pod vozem.** Pohledem pod vůz zjistíme případný únik provozních kapalin, uvolnění plastových krytů z podvozku apod.

V určitých intervalech provedeme detailní prohlídku i u vlastního (nám známého) vozu. Neignorujeme neznámé a podezřelé projevy vozu, jako jsou např. změna zvuku, bezdůvodné zvýšení spotřeby apod. U každého automobilu dochází stárnutím k zhoršování jeho vlastností. Vzhledem k pomalému tempu těchto změn si na zhoršování nevědomě zvykáme. Jde o tzv. plíživé změny. Není proto chybou se občas zeptat na názor řidiče (známého, příbuzného), který naše auto nezná, a tak snáze než my rozpozná např. zhoršené chování tlumičů, brzd apod.

1.3 Řešení běžných problémů

1.3.1 Výměna poškozeného kola

Rozpoznání defektu za jízdy

Při pomalém úniku vzduchu z pneumatiky se postupně zhoršují jízdní projevy vozidla:

- ▶ Vůz „táhne“ ke straně s poškozenou pneumatikou (zejména při brzdění, či akceleraci).
- ▶ Průjezd zatáčkou je nejistý; může dojít i k náhlému smyku.
- ▶ Zvýšená hlučnost pneumatiky, zejména při zatáčení.
- ▶ Rozsvícení varovné kontrolky.

U nejčastěji používaného systému detekce defektu pneumatik umí řídicí jednotka odhalit z rozdílu otáček kol defekt dříve, než je zaznamatelný okem. Bohužel se stává, že jde jen o nesprávné vyhodnocení údajů řídicí jednotkou a indikovaný defekt je planý. Nicméně vždy po varování systémem rozpoznání defektu zkontrolujeme správný tlak v pneumatice tlakoměrem a systém případně resetujeme.

Je dobré vytvořit si návyk a kontrolovat pneumatiky průběžně pohledem při různých příležitostech během jízdy, např. během zastávek pro doplnění pohonných hmot. Úbytek tlaku v pneumatice můžeme zpozorovat včas a předejít nehodě či úplnému zničení bočnic pneumatiky a disku.

Výměna poškozeného kola

Máme-li při jízdě podezření na defekt pneumatiky:

- ▶ **Zachováme klid**, vozidlo řídíme citlivě, plynule zpomalíme.
- ▶ **Najdeme nejbližší vhodnou bezpečnou plochu pro zastavení.** Není-li žádné vhodné místo v dosahu, najdeme v rámci možností jiný, co nejbezpečnější prostor. Místo pro výměnu poškozeného kola musí mít pevný a rovný povrch. Při pohybu kolem vozidla se chováme velmi obezřetně.
- ▶ **Zapneme výstražné osvětlení.**
- ▶ **Zařadíme první převodový stupeň a zatáhne parkovací (ruční) brzdu.**
- ▶ **Navlékne si reflexní vestu.** Zbytek posádky vozu instruujeme, aby s ohledem na okolní provoz opustili bezpečně vůz a vozovku (v odstavném pruhu na dálnici nutně za svodidly).
- ▶ **Za vozidlo umístíme výstražný trojúhelník.** Na dálnici a rychlostní komunikaci 100 metrů za vůz. Na ostatních silnicích mimo obec 50 metrů. V obci na vhodné místo podle situace.

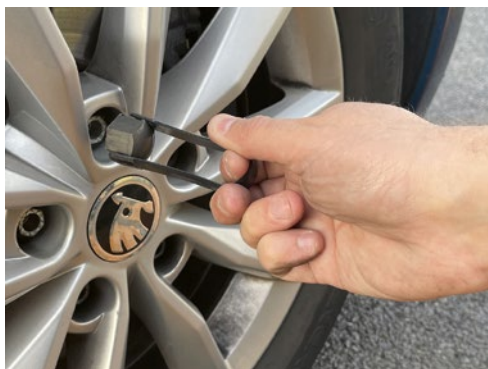
Při pohybu kolem vozidla vždy dbáme na svoji bezpečnost v souvislosti s okolním provozem!

▶ **Připravíme si vše, co budeme k výměně potřebovat.**

- Náhradní kolo.
- Ruční zvedák a kliku.
- Montážní klíč.
- Kleště/nástroje na vyjmutí ozdobných prvků kola.

▶ **Sejmeme z kola ozdobný kryt (pokud je nainstalován), či ozdobné kryty matic.**

▶ **Pod práh vozidla, na místo určené výrobcem, vsuneme zvedák.**

Je-li pneumatika zcela prázdná, můžeme vůz přizvednout, abychom zkrátili čas, kdy je pneumatika silně deformovaná hmotností auta. Vůz zdvihneme jen do té míry, aby poškozené kolo mělo stále pevný kontakt s povrchem a neprotáčelo se.

▶ **Částečně povolíme klíčem matice (šrouby) kola. Nepovolujeme zcela, jen do té míry, abychom pocítili, že se matice uvolnily (čtvrt až půl otáčky).**

- ▶ **Zdvihneme vozidlo zvedákem do potřebné výšky.**

Pod pomyslným obvodem „zdravé“ pneumatiky by mělo zůstat místo 2–3 cm od země (zhruba na pomyslnou (!) výšku položené dlaně). Plně nahuštěná pneumatika rezervního kola bude mít totiž o něco větší obvod než ta poškozená.

Nikdy si pod vozidlo neleháme, ani pod něj nedáváme končetiny – vždy počítáme s možným pádem vozu!

- ▶ Povolíme a zcela vymontujeme všechny matice (šrouby) kola a odložíme je na bezpečné místo (nejlépe na čistý kus textilie). Sejmeme poškozené kolo z náboje.

- ▶ **Nasadíme rezervní kolo.** Levou rukou přidržíme disk ve správné poloze.

- ▶ Pravou rukou nasadíme a utáhneme matici (šroub). Všechny zbylé matice (šrouby) pak doplníme do kříže (nasazujeme vždy dvě naproti sobě).
- ▶ Klíčem, ale pouze silou ruky, dotáhneme.
- ▶ Spustíme vozidlo a vyjmeme zvedák.
- ▶ Pečlivě utáhneme (opět do kříže) všechny šrouby. Pokud nemáme dost síly, můžeme si pomoci nohou. Pozor, při použití nadměrné síly může dojít k poškození matice nebo šroubu.
- ▶ Nasadíme zpět ozdobný kryt.
- ▶ Uklidíme všechen potřebný materiál. Ponecháme ještě zapnuté výstražné osvětlení a vrátíme se pro výstražný trojúhelník.
- ▶ Po několika ujetých kilometrech zkontrolujeme dotažení šroubů a případně je ještě dotáhneme.